

Verohallinto

VH/2650/00.01.00/2021

Ohjeluonnos: Muuna kuin rahana jaetun osingon verotus

Huomio rajoitetusti verovelvollisten osalta tehtävistä varainsiirtoveroilmoituksista

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta lausua ohjeistuksesta. Kiinnitämme huomiota käytännön haasteisiin, joita voi aiheutua erityisesti varainsiirtoveroilmoitusten ja rajoitetusti verovelvollisten osingonsaajien osalta.

Ohjeen kohdassa 3.3. todetaan seuraavaa: *”Jos in natura -osinkona jaetaan niin sanottuja liikeosakkeita ja osingonsaaja on TVL 9 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan rajoitetusti verovelvollinen osingonmaksaja on velvollinen perimään veron osingon saajalta ja tilittämään sen rajoitetusti verovelvollisen osingonsaajan puolesta (VSVL 16 §:n 2 momentti). Osingonmaksaja antaa tällöin varainsiirtoveroilmoituksen ja maksaa veron omalla varainsiirtoveron viitenumeroillaan. **Osingonmaksajan on annettava jokaisesta rajoitetusti verovelvollisesta saajasta oma varainsiirtoveroilmoitus**”.*

Ohjeistuksen mukaan osingonmaksajan on siis annettava jokaisesta rajoitetusti verovelvollisesta osingonsaajasta oma varainsiirtoveroilmoituksensa. Varainsiirtoverotuksessa olettamana taustalla on, että luovutustapahtuman osapuolet tuntevat toisensa. Tämä täyttyy helposti, kun kyse on esimerkiksi kahdenkeskisistä kaupoista. Pörssiyritysten maksaessa osinkoa rajoitetusti verovelvollisille, tämä ei ole kuitenkaan lähtökohta. Rajoitetusti verovelvollisten noteerattujen osakkeiden omistus on järjestetty käytännössä hallintarekisterin kautta, jolloin osingonmaksajalla ei ole kaikissa tilanteissa suoraan saatavilla tietoja näistä osingonsaajista. Osinkojen lähdeverotusmenettelyssä on myös tunnistettu tilanne, ettei kaikkien osingonsaajien tietoja välttämättä saada, ja ns. tuntemattomaksi jäävien osingonsaajien osalta pidetään 35 % lähdevero.

Oman monimutkaisuutensa asiaan tuo se, että osinkojen lähdeverotusmenettelyssä nykyisellään sovellettavassa TRACE-mallissa lähtökohtana on, että osingonsaajaa lähinnä oleva säilyttäjä toimittaisi Verohallinnolle tiedot osingonsaajista. Yksi TRACE-mallin taustalla oleva keskeinen ajatus onkin ollut, ettei hallintarekisteriketjuissa tarvitsisi toimittaa tietoja eri pankkien asiakkaista eteenpäin toisten pankkien kautta hallintarekisteriketjua pitkin, vaan tiedot osingonsaajista kulkisivat suoraan veroviranomaisille lähtökohtaisesti suoraan tiedot raportoivan pankin välityksellä. Mahdollinen varainsiirtoveroilmoitusten laatiminen osingonsaajista olisi kokonaisuutenaan osinkojen lähdeverotusmenettelystä erillinen prosessi, johon TRACE-raportointi ei sellaisenaan sovellu.

Näin ollen syntynee väistämättä tilanteita, joissa ei tosiasiallisesti pystytä identifioimaan rajoitetusti verovelvollisia osingonsaajia siten, että varainsiirtoveroilmoitus voitaisiin näiden osalta yksilöllisesti tehdä.

Yksilöllisten ilmoitusten antaminen aiheuttaa myös väkisinkin hyvin suuren hallinnollisen työmäärän, kun tärkeintä on, että varainsiirtovero maksetaan oikeamääräisesti ja oikeaan aikaan. Osingonmaksaja myös maksaa veron omalla varainsiirtoveron viitenumerollaan, jolloin käsittääksemme vero näkyy ainoastaan maksajan suorittamana verona, eikä yksittäisten osingonsaajien suorittamana verona. **Edellä kuvattuun perustuen esitämme harkittavaksi olisiko mahdollista lainsäädännön puitteissa toteuttaa varainsiirtoverotus näissä tapauksissa siten, että osingonmaksaja voisi ilmoittaa varainsiirtoveron rajoitetusti verovelvollisten osalta yhdellä ilmoituksella. Tämä olisi perusteltua, koska yksittäisiä ilmoituksia ei kuitenkaan saatane kattavasti tehtyä kaikkien näiden osingonsaajien osalta, mutta olisi kuitenkin vaivatta selvitetävissä, että ko. yksittäinen ilmoitus ja summa kattavat kaikki rajoitetusti verovelvollisilla olevat osakkeet.**

Muuta

Ohjeistuksen mukaan ”*Rajoitetusti verovelvollisen osingonsaajan on haettava lähdeveron määräämistä in natura -osingon perusteella viimeistään silloin, kun verovelvollisen olisi annettava veroilmoitus verovuodelta, jonka tuloa osinko on.*” Tämän jälkeen ohjeessa viitataan luonnollisten henkilöiden osalta lomakkeeseen, jolla voi hakea veroa määrättäväksi.

Mahdolliset toimintaohjeet sekä luonnollisille henkilöille että yhteisöille tulisi tehdä mahdollisimman yksinkertaisiksi ja helposti löydettäviksi, ja tässä mielessä FA esittää, että ohjeet lähdeveron määräämisen hakemisesta lisättäisiin kaikkien osingonsaajien osalta mahdollisine lomakkeineen yhdelle Verohallinnon internet-sivulle. Kun kaikki tiedot ja lomakkeet löytyisivät helposti yhdestä paikasta, voitaisiin tietoa (nettisivun osoite) helposti myös jakaa esimerkiksi osakkeiden säilytysketjussa. Näin helpotettaisiin rajoitetusti verovelvollisten kannalta veron määräämisen hakemista entisestään.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs